

המפתח

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתידי-לבא

י"ז בעז"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

האזנה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

גליון 95

פרשת ויגש אליו תשב"א

"ויגש אליו יהודה, ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני, ואל יחר אפך בעבדך, כי כמודך נפרעה"
(בראשית מד, יח)

א. ה"א סב, א"ו; כתב"ד רבנו ז"ל (הנדפס בסוף הספר - השיך לח"א סב) - דע: שעלידי אכילתם של ישראל, נעשה יחוד קדשא-בריך-הוא ושכינתה אפין באפין, בחינת זיווג פנים-בפנים, בבחינת (רות ב, יד): "ויאמר בעז לרות לעת האכל גשי הלם" - "לעת האכל" דיקא.

הינו: עלידי האכילה - גשי הלם - דא יחוד קדשא-בריך-הוא ושכינתה, בחינת (בראשית מד, יח): "ויגש אליו יהודה" - דא תקרבתא מלכא במלכא" (זהר ויגש רד.).

רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר, ואין בו שום תערובות! - כי עלידי מאכל שיש בו תערובות, יוכל האדם לחטא.

וכשהאמונה פליכה בשלמות - אזי אכילתו היא יקרה מאד, כי נתיחד קדשא-בריך-הוא ושכינתה, בבחינת: "ויאמר בעז לרות" וכו'. אזי האמונה ממלצת על הרהוקים לפני השם יתברך: "שיקרב אותם בצל כנפיו!"

זוה היא מליצתה: כי עקר טעותם של הרהוקים מאמונת השם-יתברך - מחמת שעקר ידיעת אלקותו, אינו אלא מ'גלוי' על הסתום.

ומחמת שרואים מ'גלוי': "שהנהגת-העולם הוא עלידי 'מערכת-המזלות'!" - נפלו בטעויות, כלי אחד לפי טעותו.

ויש חושבים: שהכל עליפי הטבע, עולם במנהגו נהג. ויש חושבים: שצריך לעבד את האמצעי - כמו שטעו ב'עגל', שרצו לעשות העגל 'אמצעי' בינם לבין השם-יתברך, שאמרו: "אשר ילכו לפנינו" (שמות לב, א-כג), בחינת 'אמצעי'.

ובטעויות כזה, רבים נכשלים - ועושים את הסבות, 'אמצעי' בינם לבין השם-יתברך! - הינו: שמאמינים בהשם-יתברך, אבל מאמינים גם-כן באמצעי, ואומרים שצריך לסבות.

הינו: שמאמינים למשל בה'סבה' של 'פרנסה', שהוא ה'משא-ומתן', ואומרים: ה'סבה' של 'משא-ומתן' עקר! - כאלו הס'ושלום בלא ה'סבה' של 'משא-ומתן', אין יכלת ביד השם-יתברך לתן להם 'פרנסה'.

ובה'סבה' של ה'רפואה', שהוא 'סמים', עושים מהם עקר! - כאלו הס'ושלום בלי ה'סמים', אין יכלת ביד השם-יתברך לרפא.

ואין הדבר כן! - כי הקדוש-ברוך-הוא סבת כל הסבות ו'עלת כל העלות, ואין צריך לשום 'סבה'! ועסקנו באלו הסבות: צריך להאמין בהשם-יתברך לבד! - ולא לעשות מה'סבות' עקר!

וכשהצדיק מבטל בתפלתו איזה חיוב של 'מערכת-המזלות' - אזי נתידע מה'גלוי' על ה'סתום': שיש אלקי נמצא, שהוא שומע תפלת הצדיק, ומשדד המערכות ומשנה הטבע וכו'.

ז"ה (בראשית מד, יח): **"ויגש אליו יהודא" - "דא תקרבתא דמלפא למלפא"** - הינו: 'יחוד קדשא-בריך-הוא ושכינתיה'.

אזי: **"ויאמר אליו בי אדוני"** - הינו: שה'שכינה' שהיא ה'אמונה' מבקשת רחמים מהשם-יתברך, על אלו הרחוקים: **"ידבר נא עבדך דבר באזני אדני"** - שיקרב את האיש הזה שתקן אותה והעלה אותה לבחינת 'פנים-בפנים'.

"באזני אדוני" - הינו: שהיא ממלצת על האיש הזה, שלא יעשה עוד אמצעי בינו לבין השם-יתברך, וכל ההצטרפות שלו **"ידבר באזני"** - שלא ישמע אחר 'אמצעי'.

"ואל יחר אפך בעבדך" - על העבר, שהיה מלא 'פניות ו'עבודה-זרה' עד עכשו.

"כי כמוך פפרעה" - 'פרעה' לשון 'התגלות' - כי אתה אינך ידוע לבני-אדם אלא מה'גלוי'. ומחמת שאינך ידוע אלא מה'גלוי' - לפיכך טעו כל-אחד לפי טעותו, שראה ב'מערכת-השמים' המנהיגים את העולם.

אבל עלידי 'שדוד-המערכות' לעתיד-לבוא - יודו הכל בבזרא ומשגיח וכו'. וכן 'עכשו' כשרואים כשהצדיק בתפלתו משדד המערכה והטבע - אז מודים: ש"לה' הארץ ומלואה" (תהלים כד, א).

ז"ה (רש"י בראשית שם; בראשית-דבא צג, ו): **"מה פרעה גוזר ואינו מקים"** - 'פרעה' הינו 'מערכת-המזלות' ה'גלויים' גזרתם לכל - ורואים שגזרתם נתבטל - מזה יודעים ש"אף אתה גוזר ואינך מקים" - כי 'הצדיק מבטל'.

הינו: כשאתה מבטל רצונה בשביל רצון-הצדיק, כמו שאמרו חז"ל (מועד-קטן טז): **"הקדוש-ברוך-הוא גוזר וצדיק מבטל"** - אזי ידעו מה'גלוי' על ה'סתום'.

כשרואים ש'מערכת-המזלות' מחיבים איזה גזרה, ו'צדיק מבטל' - אזי ידעו: שיש אלקי נמצא, שהוא עושה רצון-הצדיק!

שיודעים על-ידי-זה: שגם הטבע של 'מערכת-השמים', היא ברצון השם-יתברך היתה עד עכשו,

ועכשו בטל הקדוש-ברוך-הוא גזרתו ורצונו מחמת 'תפלת הצדיק'.

ב. ח"ב עט (ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל - ועין בפנים

באור מוהרנ"ת ז"ל על הראשי-פרקים של הפרשיות 'תולדות-

ויצא') - **"ויגש אליו יהודה"** (בראשית מד, יח),

"תקרבתא מלפא למלפא" (זהר ויגש רו.).

"נתאחדו" (זהר שם) **במזוות. "כי הנה המלכים"**

(תהלים מח, ה - בזהר שם), **"אזי עברו כל מלאכי**

הבלה" (זהר שם רו:). **"ידבר נא באזני"** (בראשית שם),

ולא יבלבלו את קולי (שיינה קול דקדשה' - עיר-שם

בבאור מוהרנ"ת). **"ואל יחר אפך"** (בראשית שם), **"בצר**

לך" (דברים ד, ל). **"פפרעה"** (בראשית שם), **תשובה,**

"בפרוע פרעות בהתנדב" (שופטים ה, ב). **"כי**

כמוך פפרעה" (בראשית שם), **תשובת המשקל.**

"יוסף הטמין חרפתו" (על-פי בראשית ל, כג - אסף

אלקים את חרפתו").

ג. ח"ב צא - דע: כי ההתקשרות באמת

לצדיקים אמתיים, הוא תועלת גדול מאד מאד.

כי על-ידי-זה זוכין ל'תשובה שלמה' ול'כפרת

עוון', ונמתקין הדינין ונתבטלין לגמרי, ונעשה

על-ידי-זה 'יחוד-קדשא-בריך הוא ושכינתה'.

כי איתא בזהר-הקדוש (ויגש רו:): **"כי הנה המלכים**

נועדו. תרין עלמין קדישין, עלמא עלאה

ועלמא תתאה וכו', פד מתחברן פחדא, פדין פל

אנפין נהירין, וכל חובין אתעברו וכו', עין-שם.

[זה לשון הזהר שם: **"כי הנה המלכים נועדו"** (תהלים מח, ה),

דא יהודה ויוסף וכו'. **"כי הנה המלכים נועדו"**, תרין עלמין

קדישין, 'עלמא עלאה' ו'עלמא תתאה' - דכד מתחברן פחדא,

פדין "עברו יחדיו" - בגין דכל חובין דעלמא, לא אתעברו

לאתכפאי, עד דמתחברן פחדא. וכו'. 'עברו', אינון חובין

אתכפרו, בגין דהא כדין כל אנפין נהירין, וכל חובין אתעברו].

כי דע: כי יש שני בחינות 'חכמה': א) 'חכמה'

עלאה' ו'חכמה-תתאה'. ו'חכמה-תתאה' נמשך

מ'חכמה-עלאה', ויונק ומקבל משם.

והוא כמו ה'רב' ו'ה'תלמיד'! - כי מה שה'רב' מלמד

עם 'תלמידו', ו'ה'תלמיד' מקבל ממנו - הוא בחינת

'חכמה-עלאה' ו'חכמה-תתאה'.

'חכמה-עלאה' - מה שה'רב' מלמד לה'תלמיד',

ו'חכמה-תתאה' - מה שה'תלמיד' מקבל ממנו.

ודע: כי 'כלל ה'תורה-הקדושה', הוא בחינת

'חכמה-עלאה'. ו'כלל החכמות שבעולם',

נמשכין מבחינת 'חכמה-תתאה'.

שהוא 'קשת' וכו'). ו'יוסף' הוא 'מושף הזרע' - דבוריו הם ממשיכין את הזרע וכו'.

ובמחלקת של שני צדיקים אלו, אמרו: "מלכים מדינים אלו עם אלו, אנו מה אכפת לנו!" - דהינו: שלא יתערב זר בתוך דבורם, כדי שלא יקלמל את המכון].

"וּנְפֹשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ" (בראשית מד, ל)

ו. ח"א קלה - עקר ה'התקשרות', הוא 'אהבה' - שיאהב את הצדיק אהבה שלמה, כמו שכתוב (בראשית מד, ל): "וּנְפֹשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ", ותרגמו: "חביבא לה בנפשה", וכמו שכתוב (שמואל א יח, א): "וּנְפֹשׁ יְהוֹנָתָן נִקְשְׁרָה בְּנַפְשׁ דָּוִד".

ואהבתו את הצדיק, יהיה יותר מ'אהבת נשים', כמו שכתוב (שמואל א, כו): "נִפְלְאָתָה אֲהַבְתָּה לִּי מֵאֲהַבַת נָשִׁים".

"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו אֲנִי יוֹסֵף" (בראשית מה, ג)

ז. ספורי מעשיות, מעשה י מבערגער ועני, בסוף - אחר כך אמרה לה האמת: "אני אני היא!" - והודיעה לה: "שגם החתן שלה בן הבערגער, הוא גם בן בכאן!" וכו' - והיתה ה'חתנה' וה'שמחה' בשלמות, והמלוכה והקיסרית קבלו הזוג הזה, ומלכו בכפה.

ח. ספורי מעשיות, מעשה יא מן המלך וכן השפחה שנתחלפו, בסוף - ענה ואמר ה'בן מלך האמת' שנעשה עתה מלך, אל 'בן השפחה האמת': "עתה אני מבין שאני בן המלך באמת, ואתה בן השפחה באמת!"

ט. ספורי מעשיות, מעשה יב מבעל-תפלה, בסוף - אחר כך בא אליהם הגבור, והוציא אותם (מן הספירות והקברים) ואמר להם: בואו עמי! כי עתה אינכם צריכים להתירא עוד מן הגבור, (שהיו כל בני המדינה של עשירות מתיראים ממנו), פי 'אני אני הוא הגבור'!

"וַעֲתָה אֵל תַּעֲבֹד" (בראשית מה, ה)

- להתרחק מ'עצבות' ולהיות ב'שמחה' -

"ועתה אל תעבדו" - שמאחר שזוכים להתקבץ יחד אל הצדיק האמת, בחינת 'יוסף' - בודאי אין להתעצב עוד, רק צריכין לשמח הרבה וכו'. (לקוטי הלכות, ב'פתח הדורה ג, סב)

"גם ראוי לכם לשמח ב'י, מה שזכיתם שיהיה לכם רבי צדיק!" (שיחות הר"ן קעז)

י. ח"א נה, ה - פדי להכניע ה'קלפה' המסבבת שבכל מדרגה, צריך שיעורר שמחה של מצוה על-עצמו.

הינו: 'שישמח', על-ידי שיזכר שזכה להתקרב להשם-יתברך, וזכה להתקרב לצדיקים המקרבים אותו להשם-יתברך. ועל-ידי ה'שמחה' זו - הוא משבר ה'קלפה', ונכנס למדרגה שניה.

יא. ח"א פט - כל מה שחסר לאדם ברוחני ובגשמי, החסרון הוא בהשכינה. אך פשידע זאת בודאי יהיה לו צער גדול ועצבות, ולא יוכל לעבד השם-יתברך בשמחה. לכך צריך להשיב לעצמו: "מה אני ומה חיי כי המלך בעצמו מספר לי החסרון שלו, וכי יש כבוד גדול מזה!" - מתוך כך בא לשמחה גדולה, ונתחדשו המחין שלו.

יב. ח"א קנה - 'עצבות' הוא מדה רעה מאד. ומה שהאדם אינו נוסע ל'הצדיק', הוא מחמת 'עצבות' ו'כבדות'. וכן מה שאינו מתפלל פראוי, הוא מחמת 'עצבות' ו'עצלות'. הינו מחמת 'חסרון-אמונה'.

כי בודאי אם היה לו 'אמונה-שלמה', והיה מאמין: "שהשם-יתברך עומד עליו! ושומע כל דבור ודבור שיוצא מפיו! ומאזין לקול תפלתו!" - בודאי לא היה לו שום 'עצבות' ו'עצלות' ו'כבדות' בתפלתו, ובודאי היה מתפלל פראוי.

אך עקר 'בלבול התפלה' בא, מחמת 'חסרון-אמונה', ועל-כן נופל עליו 'עצלות' ו'עצבות', ומבלבל את תפלתו. כי עקר ה'עצבות' וה'עצלות', הוא מחמת 'חסרון-אמונה'.

כמו למשל: כשמניחין חטה בארץ טובה, אזי הוא גדל וצומח יפה, ואינו מזיק לו שום רוח ולא זיקים ורעמים, וזה מחמת שיש 'פח הצומח' ו'כח הגודל', על-כן אינו מזיק לו שום דבר. אבל כשנותנין החטה בארץ שאינה טובה לזריעה, אזי הוא נרקב בארץ, מחמת שאין לו 'פח הצומח' ו'כח הגודל' וכו'.

ועל-כן פשיש לו 'אמונה', שהיא בחינת 'פח הגודל' ו'כח הצומח' - אזי: אין מזיק לו שום דבר! ואינו ירא משום אדם ושום דבר! ומתפלל בחיות פראוי! ונוסע להצדיק! - כי אינו מתירא ומתפחד משום ענין שבעולם.

אבל כשיש 'חסרון באמונה' - אזי אין לו 'פח הגודל' ו'כח הצומח' - ואזי הוא נרקב ממש, כמו החטה הנ"ל, ועל-כן יש לו 'עצבות' ו'עצלות' ו'כבדות', והוא נרקב ממש.

יג. ח"א קפט - צריך לזהר מאד מ'עצבות' ו'עצלות'! - כי עקר 'נשיכת הנחש' הוא 'עצבות'

דְּשׁוּתָא', לַעֲשׂוֹת עֲצָמוּ בְּשׁוּטָה, וְלַעֲשׂוֹת עֲנִינֵי שׁוּטוֹת וְצָחוּק, אוֹ קַפִּיצוֹת וְרִקּוּדִים, כְּדֵי לָבוֹא לְשִׂמְחָה, שֶׁהוּא דָבָר גְּדוֹל מְאֹד.

יט. שִׁיחוֹת הַר"ן קַעֲז - חֲזַק אֶחָד לֵהִיִּת בְּשִׂמְחָה! - וְאָמַר: "שְׂרָאוּי לֹא לְשִׂמְחָה בְּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ!" - וְאָף-עַל-פִּי שְׂאִין אַתֶּם יוֹדְעִים מִגְּדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רְאוּי לָכֶם לִסְמָךְ עָלַי, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ מִגְּדֻלַּתוֹ יִתְבָּרַךְ!

"גַּם רְאוּי לָכֶם לְשִׂמְחָה בִּי, מֵה שְׂזִכִּיתֶם שִׁיְהִיָּה לָכֶם רַבִּי כְּזֶה!"

גַּם חֲזַק אֶחָד: "שִׁישְׂמַח עֲצָמוּ אֶפְלוּ בְּעַסְקֵי חַל!" - וְאָמַר לוֹ: "בּוֹדְאֵי פֶן הוּא, שְׁבַתְחַלָּה צְרִיכִין לְשִׂמְחָה עֲצָמוּ בְּמִלִּידְעֵלְמָא בְּכָל מַה שְׂיִכּוּלִין! וְאַחֲרֵיכֶן בְּאִין לְשִׂמְחָה אִמְתִּית!"

כ. חֵי-מוֹהַר"ן תַּקְצַג - הַמְרָה-שְׁחוּרָה וְהַעֲצָבוֹת, מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם יוֹתֵר מִן הַכָּל! - וְקִשָּׁה לְשַׁבְּרָה יוֹתֵר מִכָּל הַמְדוּת! - וּמְזַקֵּת לְהָאָדָם מְאֹד יוֹתֵר מִהַכָּל! - וְכָל עַמְר הַתְּרַחֲקוֹת כָּל אָדָם מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הִיא רַק מִחֲמַת עֲצָבוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה!

עַל-פֶּן צְרִיכִין לְרְאוֹת לְשִׂמְחָה עֲצָמוּ בְּכָל הַפְּחוּת, בְּכָל מַה דְּאֶפְשֵׁר, אֶפְלוּ בַּעַת שְׂצַר לְהָאָדָם וְדַחוּק לֹא מְאֹד בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, הֵן בְּפִרְנִסְתֵּי-הַנֶּפֶשׁ, הֵן בְּפִרְנִסְתֵּי-הַגּוּף - אָף-עַל-פִּיכֶן צְרִיךְ לְרְאוֹת: "לִבְטַח בְּהֶשֶׁם תְּמִיד, שְׂסוּף כָּל סוּף לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ לְנֹצַח חֲלִילָה!" - וְלְשִׂמְחָה עֲצָמוּ בְּכָל מַה דְּאֶפְשֵׁר!

מִכָּל-יִשְׁפֹן בְּשֵׁהשֵׁם יִתְבָּרַךְ מִרְחִיב לֹא בַּעַת צְרָתוֹ וְדַחְקוֹ קָצַת, וַיֵּשׁ לוֹ אִיזָה נִיחָא בְּעֵלְמָא - בּוֹדְאֵי צְרִיךְ לֵהִיִּת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד וְלִהְגִּדִּיל הַשִּׂמְחָה בְּיוֹתֵר.

כא. יְמֵי-מוֹהַר"ן ח"ב לז - וְאַחֲרֵיכֶן נִזְכַּרְתִּי: שְׁעֵבֵר יוֹם 'חֲמִשָּׁה-עָשָׂר-בְּשַׁבָּט' בְּלִי שִׂמְחָה כְּרָאוּי, וְהַתְּחַלְתִּי לְשִׂמְחָה עֲצָמִי, וְהָיָה שֵׁם רַבִּי יִשְׁעִיָּה מִטְּשַׁעֲרָקָאס אֶחָד מְאֻנְשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, וְחֻטְפָתִי אוֹתוֹ לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה, וְרִקְדָתִי עִמּוֹ בְּעַל-כְּרָחוּ.

וּבַתְּחִלָּה לֹא הָיָה מְרָצָה כָּלֵל - אֲבָל אֲנִי הִכְרַחְתִּי אוֹתוֹ הִרְבָּה, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת רְצוֹנִי - וְעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו שִׂמְחָה אַחֲרֵיכֶן בְּאִמְתָּה - וְכַמְבָּאֵר אֲצַלְנוּ מְזֶה (ח"ב כג): "שְׂמַתְחַלָּה צְרִיכִין לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ לְשִׂמְחָה, וְאַחֲרֵיכֶן בָּא הַשִּׂמְחָה בְּאִמְתָּה!"

וְאִלּוּ מַעֲט הִרְקוּדִין וְהַשְׂמָחָה בְּאוֹתוֹ חֲלִילָה, הִיָּה יָקָר בְּעֵינֵי מְאֹד מִפְּזוּ וּמִפְּנִינִים! - כִּי נִתְיַאֲשַׁתִּי מִלְּשִׂמְחָה בְּאוֹתוֹ הָעַת, כִּי כְּבֵר נִרְדַּמְתִּי!

וְהַשֵּׁם הִיָּה בְּעֲזָרִי לָבוֹא לְשִׂמְחָה אַז, שֶׁהוּא אֲצִלִּי דָבָר גְּדוֹל - **כִּי כָּל זְמַן שְׂאֵנִי זוֹכֵה לֵהִיִּת בְּשִׂמְחָה, אֶפְלוּ בַחֵל - הוּא אֲצִלִּי יָקָר מְאֹד, וּמְצוּהָ גְּדוֹלָה!** - כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנִי מְאֹד מְאֹד: "לֵהִיִּת אֶךְ שְׂמַח תְּמִיד! וְלִהְכָרִיחַ עֲצָמֵנוּ בְּכָל הַפְּחוּת לֵהִיִּת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד! וְהַעֲקָר לְשִׂמְחָה אֶת-עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי 'מִלִּיד-שְׁטוּתָא' דִּיקָא וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי הַשִּׂמְחָה הַזֹּאת הֵנָּה, עַל-יְדֵיזָה זְכִינוּ לְשִׂמְחָה אַחֲרֵיכֶן גַּם בְּשַׁבְּתֵי-קֹדֶשׁ וְכוּ'.

כב. לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרַפְתֵּי-הוֹדָאָה ה, מַב - "וְעַתָּה אֵל תַּעֲצָבוּ" (בְּרַאשִׁית מו, ה) - שְׂמַאֲחֵר שְׂזוֹכִים לְהַתְּקַבֵּץ יַחַד אֶל הַצְּדִיקֵי-הָאֱמֶת, בְּחִינַת 'יוֹסֵף' - בּוֹדְאֵי אִין לְהַתְּעַצֵּב עוֹד, רַק צְרִיכִין לְשִׂמְחָה הִרְבָּה, בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלִי כט, ב): "בְּרַבּוֹת צְדִיקִים יִשְׂמַח הָעָם."

כִּי כָּל מִי שְׂבָא אֶל הַצְּדִיק בְּתוֹךְ כָּלֵל הַקְּבוּץ, הוּא בְּכָלֵל צְדִיק, כִּי "עִמָּךְ כָּלֵם צְדִיקִים" (יִשְׁעִיָּה ס, כא) - שְׂאֲצֵלֶם 'מְקוֹר הַשִּׂמְחָה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים צז, יב): "שְׂמַחוּ צְדִיקִים בַּה'", "רַנְּנוּ צְדִיקִים בַּה'" (שֵׁם לג, א).

רַק מִחֲמַת מְרִירוֹת הַגְּלוּת בְּכָלֵל וּבְפֹרֵט - נַעֲלָם בְּחִינַת צְדִיק שֵׁישׁ אֲצֵל כָּל אֶחָד.

אֲבָל תַּכְּף כְּשִׂמְתְּקַבְּצִים אֶל הַצְּדִיק שֶׁהוּא "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" (בְּרַאשִׁית מא, לח אֲצֵל 'יוֹסֵף-הַצְּדִיק' - בַּמִּדְבָּר כז, יח) - מֵאִיר בְּחִינַת נִקְדַּת צְדִיק שֵׁישׁ אֲצֵל כָּל אֶחָד.

וְעַל-יְדֵיזָה נִתְרַבָּה הַשִּׂמְחָה, בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלִי יג, ט): "אוֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח" (וְכַמוֹ שְׂמִבָּאֵר בְּהַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שְׂמַעוֹן" בְּסִימָן סא עַל פְּסוּק זח).

וְעַל-כֵּן אִז "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" (בְּרַאשִׁית מו, כז), בְּחִינַת 'חַיִּית וְשִׂמְחָה', וְכַמוֹ שְׂכַתוּב שֵׁם (פְּסוּק כח): "רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חַי", וּפְרַשׁ רַש"י: "רַב לִי עוֹד שְׂמָחָה וְחִדּוּה" וְכוּ'.

סֵפֶר הַמְּדוּת - עֲנִינֵי 'שִׂמְחָה' וְ'הִרְחַקַת הָעֲצָבוֹת'

[א] עַל-יְדֵי רְנָה שֶׁל שִׂמְחָה, תִּהְיֶה בְּרִידְעַת (דַּעַת לֵב), [ב] עַל-יְדֵי הַצַּעַר וְהָעֲצָבוֹת, בָּא מְרִיבָה בְּעוֹלָם. וְעַל-יְדֵי הַשִּׂמְחָה, בָּא שְׁלוֹם בְּעוֹלָם (מְרִיבָה ח"ב יג; עֲצָבוֹת ח"ב ג). **[ג] הַשִּׂמְחָה תְּמִידִית, מְסַגֵּל**

לְהַצְלִיחַהּ (מְמוֹן מו). [ד] מִי שֵׁישׁ לוֹ עֲצָבוֹת, יִסְתַּכַּל
עַל הַצְדִּיקִים, וַיָּבֵא לוֹ שְׂמֵחָה בְּלִבּוֹ (עֲצָבוֹת ו). [ה]
עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת, אָדָם נֶחְלָשׁ (עֲצָבוֹת ח). [ו] עַל־יְדֵי
עֲצָבוֹת, הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵין עִמּוֹ (עֲצָבוֹת יד). [ז]
עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת, רוּאָה קָרִי (עֲצָבוֹת טו). [ח] עֲצָבוֹת,
בָּא עַל־יְדֵי כַעַס (עֲצָבוֹת טז). [ט] מִי שֶׁאֵין לוֹ
עֲצָבוֹת, וְהוּא תָמִיד בְּשִׂמְחָה, בּוֹדֵאֵי יִתְנַשֵּׂא (עֲצָבוֹת
כ). [י] קִרְבַּת הַצְדִּיקִים, מְשַׂמַּח אֶת הַלֵּב (עֲצָבוֹת כו).
[יא] 'אַנְדָּה', מְשַׂמַּח אֶת הָאָדָם (עֲצָבוֹת לו). [יב]
עַל־יְדֵי קַלְקוּל הַשְּׂמֵחָה, בָּא חֲלָאִים עָלָיו (עֲצָבוֹת
ח"ב ד). [יג] סִגְלָה לְהַסִּיר הָעֲצָבוֹת, עַל־יְדֵי
הַרְחַמְנוּת (עֲצָבוֹת ח"ב ה). [יד] כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה
בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם לְאֻלְקָיו (שְׂמֵחָה א).
[טו] מִחֲמַת שְׂמֵחָה, נִפְתַּח הַלֵּב (שְׂמֵחָה ב). [טז]
הַשְּׂמֵחָה שֶׁל מִצְוָה, הִיא מְעִזָּ לְאָדָם (שְׂמֵחָה ה).
[יז] עַל־יְדֵי 'עֲצוֹת־טוֹבוֹת' שֶׁתֵּן, תִּזְכֶּה לְשִׂמְחָה
(שְׂמֵחָה ז). [יח] עַל־יְדֵי הַרְקוּדִין וְהַתְנוּעוֹת שֶׁאֵתָה
עוֹשֶׂה בְּגוֹף, נִתְעוֹרֵר לֵךְ שְׂמֵחָה (שְׂמֵחָה ח). [יט]
עַל־יְדֵי פְגוּמַת הַלֵּב, בָּא שְׂמֵחָה (שְׂמֵחָה יב). [כ] עַל־
יְדֵי זְמַר, תֵּבֵא לִידֵי שְׂמֵחָה וְהַתְלַהֲבוֹת (שְׂמֵחָה יד).
[כא] כְּשֶׁתִּשְׂמַח אֶת הַצְדִּיק, תּוֹכַל לְעַבֵּד אֶת
הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂמְחָה (שְׂמֵחָה טו). [כב] מִי
שֶׁמְפָרְסֵם אֶת הַצְדִּיק, זוֹכֵה לְשִׂמְחָה (שְׂמֵחָה טז).
[כג] עַל־יְדֵי בְּטָחוֹן, בָּא שְׂמֵחָה (שְׂמֵחָה יז). [כד]
עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה, תִּפְיֶסֶת הַמַּח נִתְגַּדֵּל (שְׂמֵחָה כא).
[כה] הַשְּׂמֵחָה, הִיא סִימָן שֶׁהוּא: "זֶרַע בְּרַךְ ה'"
(יְשַׁעְיָה סא, יט) (שְׂמֵחָה כב). [כו] עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה שֶׁל
מִצְוָה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסוּכָּף עָלָיו (שְׂמֵחָה כד).
[כז] עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה, נִתְגַּלֶּה כְּבוֹדוֹ שֶׁל אָדָם, גַּם
יִזְכֶּה לְדַעַת (שְׂמֵחָה כז). [כח] מִי שֶׁהוּא שִׂמַּח
תָּמִיד, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְצַלִּיחַ (שְׂמֵחָה ח"ב א). [כט]
עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה, תֵּבֵא תְּפִלָּתְךָ בְּהִיכַל מְלֶךְ (תְּפִלָּה
ע).

"פי פי המדבר אליכם" (בראשית מה, יב)
"בלשון הקדש" (רש"י; בראשית רבה צג, י)

כג. ח"א יט, ג - יוסף, על־ידי שהיה לו
שְׂלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקְדֵּשׁ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בראשית מה, יב):
"פי פי המדבר אליכם" - **"בלשון הקדש"**
(רש"י; בראשית רבה צג, י; תרגום יונתן) - על־כֵּן פָּתוּב בּוֹ

(שם מא, לח): **"הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים
בו"**.

"רוח אלקים" - הינו 'תקון־הברית', בבחינת
(יהושע ב, יא - שאמרה רחב הזונה): **"ולא קמה עוד
'רוח' באיש"**, כמו שִׁדְרָשׁוֹ [על זה] רז"ל (זבחים קטז: -
שאפילו רחב הזונה, אחר שזנתה כל המ' שנה שהיו ישראל
במדבר, נתגירה כשיצאו ממצרים) - **פי בלשון־הקדש'
תלוי 'תקון־הברית' וכו'**. הינו: 'תקון־הברית'
ושלמות לשון־הקדש' תלויים זה בזה.

כד. ח"א לד, ח - וזהו פשוט יוסף־הצדיק,
אמרה רחל' (בראשית ל, כג): **"אסף אלקים את
הרפתיו"** - פי כשנתגלה הנקדה' ששם 'אהבה
הקדושה' - אזי נתבטל ה'חרפות', הינו 'ערלת
לב', הינו 'אהבות רעות'.

וזה שפיתוב אצל יוסף' (שם מה, יב): **"פי פי המדבר
אליכם"**, ופרש רש"י: **"כפי כן לבי"**.

הינו: שהאיר הנקדה' שלו ב'וא"ו' שלו - שהאיר
"פי ידבר חכמות" (תהלים מט, ד - בחינת יו"ד, הנקדה/
ה'פה), ב"הגות לבי תבונות" (שם - בחינת נ"ו, ה'לב).
וכתיב בו (שם נ, כא): **"וידבר על לבם"**, פרש רש"י:
"דברים המתישבין על הלב" - הינו: שהאיר
ה'נקדה פלליות' שלו, ב'לב כל ישראל'.

נמצא: שעל־ידי 'שלש בחינות אלו' - הינו: א)
'התקשרות הצדיקים' - והם יאירו בו, פי הם
ה'נקדה פלליות ישראל', ויעוררו את לבו. ב) וגם
על־ידי 'שידבר עם חברו' - יכול גם־כֵּן כל אחד
ואחד להאיר ולעורר לב חברו. ג) וגם על־ידי 'עצמו',
שמדבר בינו לבין קונו' - יכול גם־כֵּן לעורר את
לבבו, על־ידי "פי ידבר חכמות", ויסיר מפניו
'ערלת לב'.

כה. תיי־מוהר"ן, השמטות בסוף הספר -
אמרו רז"ל (מגלה יח): **"מלי בסלע, משתוקא
בתרי"**. וזהו מי שאינו יכול לדבר פראוי כמו
שצריכין לדבר בקדשה ובטהרה, ואז שתיקונו יפה
מדבורו. אבל מי שיכול לדבר פתקונו, בודאי
דבורו שיה שני סלעים.

וזה בחינת 'יוסף' - פי 'יוסף' זכה ל"מלכות
שנקרא פה" (תקוני־זהר יז, פתח־אליהו). הינו: פי 'יוסף'
הוא בבחינת 'דבור בקדשה בשלמות'. ועל־כֵּן
זכה יוסף לפתח חלומות, פי "כל החלומות
הולכין אחר הפה" (ברכות נה: וכו').

וְעַל-כֵּן אָמַר יוֹסֵף (בראשית מה, יב): **"כִּי פִי הַמְדַבֵּר אֵלֵיכֶם"** - כִּי הוּא זָכָה לְדַבּוֹר בְּשַׁלְמוֹת בְּנִ"ל.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַ"ל (שַׁבָּת י: מַגְלַה טז): **"עַל מַשְׁקַל שְׁנֵי סָלְעִים מִילָת, נִתְגַלְגַּל הַדְּבַר וַיֵּרְדוּ אַבּוֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם"**.
"מַשְׁקַל שְׁנֵי סָלְעִים מִילָת" - הֵינּוּ בַחֲנִינָת **"מְלִי"**, בַּחֲנִינָת **"דְּבוּרִים"** **"שִׁשּׁוּיִם שְׁנֵי סָלְעִים"** - עַל-יַדֵּי זֶה נִתְקַנָּאוּ בּוֹ אֶחָיו וַיֵּרְדוּ לְמִצְרַיִם - כִּי **"עַקַר גְּלוּת מִצְרַיִם הִיָּה, לְתַקֵּן פְּגַם הַדְּבוּר, שֶׁפָּגַמוּ בּוֹ הַדּוֹר הַפְּלִגָּה שֶׁקָּלְקְלוּ בְּדְבוּר וְאָמְרוּ** (בראשית יא, ג): **"הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים"** (שַׁעֲרֵי הַפְּנוּת פֶּסַח).

כַּח. ח"א רנו - בשבת נשלים האור, בבחינת (ברכות מג): "פְּסִיעָה-גְּסָה נּוֹטְלָת מְאוּר עֵינָיו וְכוּ', וּמַהֲדֵרָא לֵיה בְּקַדוּשָׁא דְּבֵי שְׁמַשָּׂא" - כִּי בְשַׁבָּת הוּא בַחֲנִינָת **"תְּקוּן-הָרְאוֹת בְּשַׁלְמוֹת"**.
בַּבְּחִינָת (זְמַר 'כָּל מְקַדָּשׁ לְלִיל-שַׁבָּת): **"פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה-קַטְנָה"**.
פְּסִיעָה-קַטְנָה".

כַּט. ח"א רעו - 'אכילת-שבת, אינה בשביל שביעה כלל, רק "בגין דיתברכון בלהו שתא יומין" (זהר יתרו פח.) - כִּי מְאָכִילַת-שַׁבָּת נִשְׁפָּעִין וְנִתְבָּרְכִין כָּל שְׁשַׁת הַיָּמִים.

כִּי עַקַר הַשְּׁבִיעָה בְּשַׁבָּת - כִּי **"סוּמָא אִין לֹו שְׁבַע"** (יומא עד:), וְ"פְּסִיעָה-גְּסָה נּוֹטְלָת מְאוּר עֵינָיו שֶׁל אָדָם, וּמַהֲדֵר לֵיה בְּקַדוּשָׁא דְּבֵי-שְׁמַשִּׁי" (ברכות מג:). נִמְצָא: שֶׁעַקַר שְׁלֻמוֹת מְאוּר-עֵינַיִם הוּא בְּשַׁבָּת - **וְעַל-כֵּן אִזּוּ הַשְּׁבִיעָה, כִּי הַשְּׁבִיעָה עַל-יַדֵּי דְרְאִית עֵינַיִם"**.

וְזֶה (זְמַר 'כָּל מְקַדָּשׁ לְלִיל-שַׁבָּת): **"פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה-קַטְנָה, סוֹעֵדִים בּוֹ לְבָרַךְ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים"**.

הֵינּוּ: שֶׁבְּשַׁבָּת **פּוֹסְעִים 'פְּסִיעָה-קַטְנָה'** - שֶׁעַל-יְדֵיזָה ה'מְאוּר-עֵינַיִם בְּשַׁלְמוֹת, שֶׁעַל-יְדֵיזָה ה'שְׁבִיעָה'.

וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁ"סוֹעֵדִים בּוֹ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים" - הוּא רַק **"לְבָרַךְ"** - דְּהֵינּוּ: **"בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן כָּל שְׁתָּא יוֹמִין"** כְּפִ"ל. אָבָל בְּשַׁבִּיל שַׁבָּת עֲצָמוֹ, לֹא הִיָּה צְרִיךְ לְאָכַל כָּל-כֶּךָ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים - כִּי בְּשַׁבָּת ה'שְׁבִיעָה'. וְהוּא רַק **"לְבָרַךְ"**.

ל. ח"א רעז - ודע: שְׁעַקַר 'פְּבוּד שַׁבָּת, הִיא ה'אֲכִילָה', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת טז, כח): "אֲכָלוּהוּ הַיּוֹם" - כִּי **'אֲכִילָת שַׁבָּת יְקָרָה מְאֹד, כִּי הוּא כְּלוֹ אֲלָקוֹת, כְּלוֹ קָדָשׁ"**. וְעַל-כֵּן מְצוּהָ גְּדוּלָּה לְהַרְבּוֹת בְּסַעֲדַת-שַׁבָּת.

וְהוּא תְּקוּן ל'חַלּוּל-שַׁבָּת' - כִּי מ'חַלּוּל-שַׁבָּת' אֵי-אֶפְשָׁר לְזַהֵר, כִּי בְּקַל אֶפְשָׁר לְהַכְשִׁיל ב'חַלּוּל-שַׁבָּת'

וְעַל-כֵּן אָמַר יוֹסֵף (בראשית מה, יב): **"כִּי פִי הַמְדַבֵּר אֵלֵיכֶם"** - כִּי הוּא זָכָה לְדַבּוֹר בְּשַׁלְמוֹת בְּנִ"ל.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַ"ל (שַׁבָּת י: מַגְלַה טז): **"עַל מַשְׁקַל שְׁנֵי סָלְעִים מִילָת, נִתְגַלְגַּל הַדְּבַר וַיֵּרְדוּ אַבּוֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם"**.

"מַשְׁקַל שְׁנֵי סָלְעִים מִילָת" - הֵינּוּ בַחֲנִינָת **"מְלִי"**, בַּחֲנִינָת **"דְּבוּרִים"** **"שִׁשּׁוּיִם שְׁנֵי סָלְעִים"** - עַל-יַדֵּי זֶה נִתְקַנָּאוּ בּוֹ אֶחָיו וַיֵּרְדוּ לְמִצְרַיִם - כִּי **"עַקַר גְּלוּת מִצְרַיִם הִיָּה, לְתַקֵּן פְּגַם הַדְּבוּר, שֶׁפָּגַמוּ בּוֹ הַדּוֹר הַפְּלִגָּה שֶׁקָּלְקְלוּ בְּדְבוּר וְאָמְרוּ** (בראשית יא, ג): **"הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים"** (שַׁעֲרֵי הַפְּנוּת פֶּסַח).

"אל תרגזו בדרך" (בראשית מה, כד)
"אל תתעסקו בדבר הלכה, שלא תרגז עליכם הדרך. דבר אחר: אל תפסיעו פסיעה-גסה" (רש"י: תענית י: בראשית דבא צד, ב)
- וְעַנִּין הָאָסוּר לְפִסְעַי פְּסִיעָה-גְּסָה בְּשַׁבָּת-קַדָּשׁ -

כו. ספר-המדות, דעת ח"ב טו; דרך ח"ב ז - ה'פסיעה-גסה, מבלבלת את המחשבה מלעיון.

[הרב מטשעהרין צין ל'מדד' הנ"ל (בראשית-דבא צד, ב): **"אל תרגזו בדרך - אל תפסיעו פסיעה-גסה, ואל תעמידו עצמכם מדברי-תורה"**.

וְגַם צִיּוֹן ל'מִתְנַגֵּת-כְּהָנָה' שָׁם: **"וְאֵל תַּעֲמִידוּ וְכוּ', אֵל תַּפְסְקוּ מְדַבְּרֵי-הַלְכָּה"**. - פְּרוּשׁוֹ (מִסְפְּרֵי-הַמִּדּוֹת עִם מְקָאֵה-מִקְוֹמוֹת הַשְּׁלָם): **אֵל תַּפְסְקוּ מִפְּסִיעָה-גְּסָה, בְּכַדִּי שְׁלֹא תִבְלָבֵל מִחֲשַׁבְתְּכֶם מִלְעִיּוֹ, וְעַל-יְדֵיזָה לֹא תַפְסְקוּ מְדַבְּרֵי-הַלְכָּה**].

כז. ח"א פו - הנה ידוע (זהר תרומה קלה): "כִּי בִימֵי-הַחַל הוּא 'שְׁלִיטַת-הַחִיצוֹנִים', וְעַרְבֵי-שַׁבָּת קָדָשׁ בִּי-הַשְּׁמֻשׁוֹת אִין לָהֶם שְׁלִיטָה כָּלְלִי".

וְעַקַר שְׁלִיטָה שְׁלֵחַן בִּימֵי-הַחַל, הוּא בַּבְּחִינּוֹת **'רַגְלִין'** - שֶׁאִין מִנִּיחִין לְאָדָם לִילְכָה בְּדֵרְכֵי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וּבְשַׁבָּת-קַדָּשׁ, חוֹזְרִין לָהֶם **'כַּח הַהֲלִיכָה'**, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נח, יג): **"אִם תָּשִׁיב מִשַׁבָּת רַגְלְךָ"** - שֶׁבְּשַׁבָּת-קַדָּשׁ יִכּוֹל לִילְכָה בְּדֵרְכֵי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ'.

אך לְמַשְׁלֵ: תִּינוּק בְּשִׁמְתַּחִיל לִילְכָה, עֲדוּן צְרִיךְ סַעֵד לְתַמְכוֹ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אִינוּ יִכּוֹל לִילְכָה בְּמַרוּצָה, רַק 'פְּסִיעוֹת-קַטְנוֹת', וְצָרִיכִין לְחַזֵּק אוֹתוֹ. כִּי כָּשֵׁאָדָם מִתְחִיל בְּשַׁבָּת לִילְכָה בְּדֵרְכֵי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, צְרִיךְ עוֹד 'סַעֵד' לְתַמְכוֹ, וְה'סַעֵד' הַזֶּה הוּא בַּחֲנִינָת **'אַמַּת' וְכוּ', בַּחֲנִינָת 'רַגְלֵי שְׁלִישִׁי' וְכוּ.**

אך עֲדוּן צְרִיכִין לְבָרַךְ ה'שְׁלֹשׁ רַגְלִים', וְלַתֵּן כַּח בָּהֶם, כְּדֵי שִׁיּוּכְלוּ לִילְכָה הַיָּטֵב - וְהוּא: עַל-יְדֵי

חס־ושלום. והתקון הוא: על־ידי האכילה של שבת.

פי 'חלול־שבת' הוא בחינות 'חלל', בחינת 'הסתלקות' וכו', בחינות: "פי ימצא חלל באדמה" (דברים כא, א), ו"מי שמטה אשתו הראשונה, פסיעותיו מתקצרות" (סנהדרין כב), ו'שבת' היא בחינת 'אשתו ראשונה', כמו שאמרו רז"ל (בראשית רבה יא, ח): "שאמרה שבת לפני הקדוש־ברוך־הוא: 'לכל נתת בן־זוג ולי לא נתת!' - והשיבה השם יתברך: 'שכנסת־ישראל הוא בן־זוג שלך!'"

נמצא: ש'חלול־שבת' הוא בחינות 'פסיעות קצרות', בחינות 'פסיעותיו מתקצרות' פנ"ל. והנה מצינו להפך: שאדרבא רז"ל אסרו (שבת קיג): "לפסע בשבת פסיעה־גסה", וצריך דוקא לפסע פסיעה קטנה!?

אך דע: כי ב'חלל' כשעושין מצוה וכו', יש מקומות שהפטר־א־אֶחָרָא יונקת מהם, והן ה'רגליו של המצוה' וכו'.

וב'שבת' - עולין ה'רגליו' מן הקלפות, בבחינות (ישעיה נח, יג): "אם תשיב משבת רגלך" - שבשבת משיבין ה'רגליו של מצוה' אל הקדשה, ואזי מתחלת לילך לפני השם־יתברך.

והנה: בודאי בתחלת ההליכה, אינה יכולה לעשות 'דרך־כבושה', רק הוא עדין 'שביל־דקיק', 'פעמי־הרגליו'!

אך הוא כמשל התינוק כשמתחיל לילך: שבתחלה אינו יכול להלך יפה - וכשעושה איזה דבר קטן, או מדבר איזה דבור, אף שאינו חכמה כלל, עם־כל־זה, האב מחמת גדל אהבתו ושעשועיו עם בנו, הוא עושה מ'פעמי־רגליו' - 'דרך'! - והוא מחבב הדבר, ומגדילו ומרחיבו ועושה מזה דבר גדול.

כמו־כן השם־יתברך: כשהמצוה מתחלת לילך, או כשאדם עושה איזה 'דרך־קדש' להשם־יתברך, אף שבתחלה הוא 'שביל־דקיק', עם־כל־זה מחמת גדל שעשועיו יתברך מזה, הוא עושה מ'פעמי־רגליו' - 'דרך־כבושה' וכו'.

וכל־זה נעשה על־ידי 'אכילת־שבת', שממש מקבלין 'פח ה'רגליו' וכו'.

וזה בחינות (זמר 'כל מקדש' לליל־שבת): "פוסעים בו פסיעה־קטנה, סועדים בו לברך שלש

פעמים". הינו: "שבשבת פוסעים פסיעה־קטנה".

והוא תמונה לכאורה: כי הלא אדרבה, "מי שמטה אשתו הראשונה פסיעותיו מתקצרות", ו'שבת' הוא בחינות 'אשתו הראשונה' פנ"ל - והיה ראוי שיהיה בו פסיעות־גדולות ורחבות!?

אך - "סועדים בו לברך" וכו' - הינו: 'שאוכלים סעדת־שבת'! - ועל־ידי־זה באמת נתתקנין ה'פסיעות־קטנות', ונתרחבין ונעשה מהם 'דרך־כבושה'.

ועל פן על־ידי 'אכילת־שבת' - נתתקן 'חלול־שבת', שהוא בחינות 'פסיעות־קצרות' - פי על־ידי 'אכילת־שבת', נעשה מ'פסיעות־קצרות' - 'רחבות' - ונעשה מהם 'דרך־כבושה', פנ"ל.

"ותחי רוח יעקב אביהם" (בראשית מה, כז)

לא. ח"א נג, א - יש 'פנים־דקדשה', שהם 'אנפין נהורין', בחינת 'חיים', כמו שכתוב (משלי טז, טז): "באור פני מלך חיים", בחינת 'שמחה', כמו שכתוב (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך". וכתוב (בראשית מה, כז): "ותחי רוח יעקב" - זה בחינת 'שמחה'. - ויש 'פנים דסטר־א־אֶחָרָא' וכו'.

לב. ח"א נח - 'רוח־הקדש' הוא בחינות 'מלכות' וכו', ובחינת 'תהיה' גם־כן, כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית מה, כז): "ותחי רוח יעקב" - "ששרתה עליו רוח־הקדש" (תנחומא וישב ב). וזהו בחינה של 'משיח' וכו'.

"אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה" (בראשית מז, ד) - ענין 'ירידה תכלית העליה'

לג. ח"א נב, יא - 'ירידה' היא 'תכלית העליה', כמו שאמרו רז"ל (עבודת־ה' ד): "לא היה דוד ראוי לאותו מעשה וכו'; לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה" - אלא שנתן השם־יתברך להם 'מכשול' לטובת העולם, כמו שאמרו שם (ה): "להורות תשובה".

וזה (שבת קיט: קכ. תגינה יד. גיטין מג. על ישעיה ג, ז): "והמכשלה הזאת תחת ירך - אלו דברי־תורה, שאין אדם עומד עליהם אלא אם־כן נכשל בהם" וכו' - פי 'לעלות מדרגא לדרגא', צריך 'ירידה' תחלה, שהיא ה'מכשול'.

וְזֶה (יְרַמְיָה נ, ט): "בַּיּוֹם הַהוּא יִבְקֹשׁ עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ" - כִּי לְעֵתִיד יִהְיֶה כְּלוֹ תְּשׁוּבָה, וְעַל־יְדֵי הַתְּשׁוּבָה "זְדוֹנוֹת נַעֲשִׂין זְכוֹת" (יֻמָּא פו:), וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מַעֲבְרוֹת יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה, וְעַל־כֵּן יִבְקֹשׁוּ אֵז הָעוֹנוֹת - כִּי יִבְקֹשׁוּ וַיִּחַפְּשׁוּ אֵז אַחַר עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל: אֵיךְ לִזְכּוֹת עוֹד אֵיזָה עוֹן, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ תּוֹרָה!

וְזֶה: "וְאֵינֶנּוּ" - כִּי יִהְיוּ כָּל הָעוֹנוֹת נִכְלָלִין בְּ"אֵין", הֵינּוּ: בְּ"אֵין־סוּף", שְׁשֵׁם הָעוֹנוֹת נִתְּהַפְּכִין לְ"זְכוֹת" עַל־יְדֵי הַתְּשׁוּבָה, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת 'יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה הַנ"ל.

וְזֶה (הוֹשֵׁעַ יד, ב): "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל וְכוּ, כִּי כִשְׁלַת בְּעוֹנֶךָ" - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי הַתְּשׁוּבָה, יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִהָעֲבֻרוֹת - בְּחִינַת מְכַשְׁלָה, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, כְּנ"ל.

לד. ח"ב יב - וַיֵּשׁ שְׁנַפְיֻלְתּוֹ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא־לְצַלְךָ, שְׁנוּפֵל לְסַפְקוֹת וְהִרְהוּרִים, וּמִהֲרֵהוּ אַחַר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן הַנְּפִילָה וְהַיְרִידָה הִיא תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה וְכוּ.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל חֲסִי־וְשָׁלוֹם לְבַחֲנֵינָה מְקוֹמוֹת־הַמְּטַנְפִים, וְנוֹפֵל לְסַפְקוֹת וְהִרְהוּרִים וּבְלִבּוֹלִים גְּדוּלִים - וְאֵזי מִתְּחִיל לְהַסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמוֹ, וְרוֹאֶה שֶׁרַחוֹק מְאֹד מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ: "אֵיזָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ!" (קַדְשֵׁת מוֹסָף לְשַׁבָּת; זֵה־הַקְּדוֹשׁ), מֵאַחַר שֶׁרוֹאֶה בְּעֲצֻמוֹ שֶׁרַחוֹק מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שֶׁנֹּפֵל לְמְקוֹמוֹת כְּאֵלוֹ רַחֲמָנָא־לְצַלְךָ - זֶה זֶה עֵקֶר תְּקוּנָה וְעֲלִיתוֹ, בְּבַחֲנֵינָה 'יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה' הַמוּבָא בְּסַפְרִים וְכוּ. [תְּפִלָּה א]

לה. שיחות הר"ן פו - הַפְּרִיסְטַאקְעֵס' (פּוֹזוֹ וּכְרִכּוֹר) שְׁעוֹשִׂין בְּשַׁעַת 'רְקוּדִין' - זֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ". כִּי 'גְּלוּת־מִצְרַיִם הָיָה, בְּשִׁבִיל לְבָרֵךְ נִיצוּצֵי קָרִי שֶׁל אָדָם־הֶרְאִשׁוֹן" (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חֵג הַמַּצּוֹת פ"א), וְהַחֲתָנָה הִיא 'תְּקוּן וַיְחַוֵּד הַבְּרִית', שֶׁהִיא בְּחִינַת: "אֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה".

לו. לקוטי הלכות, שבת ו, כא - וְכֵן מִתְּנַהֲגִים הַצְּדִיקִים־הָאֲמִתִּים עִמָּנוּ: שֶׁכְּשֶׁרוֹאִים חֲלִישוֹת הָעוֹלָם לְקַבֵּל אוֹרֵם הַגְּדוֹל - אֵזי מְקַטִּינִים עֲצָמָם בְּכַמָּה הַקְּטָנוֹת וּבְכַמָּה בְּחִינּוֹת, וְנוֹסְעִים וְהוֹלְכִים לְהַעֲלוֹם כְּדֵי לְהַחֲיוֹתָם וְלַעֲוָרָם! - וְאַחֲרֵי־כֵן יֵשׁ

כַּח בְּהַעֲלוֹם לִילְךָ וּלְנִסְעַ אֲלֵיהֶם, לְקַבֵּל אוֹרֵם בְּמְקוֹמָם!

וְזֵהוּ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה" - שֶׁבְּתַחֲלָה מוֹרִיד עֲצֻמוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחֲרֵי־כֵן הוּא מַעֲלָה אוֹתָם עַל־יְדֵי־זֶה בְּעֲלִיָּה אַחַר עֲלִיָּה, בְּבַחֲנֵינָה "אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה".

וְזֶה צְרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע: שֶׁכָּל הַרְמָזִים וְהַמְּחַשְׁבוֹת שֶׁל תְּשׁוּבָה שְׂבָאִים עָלָיו בְּכָל יוֹם - כְּלִיזָה נִמְשָׁךְ מֵאוֹר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וְהַצְּדִיקִים־הָאֲמִתִּים שֶׁמּוֹרִידִין עֲצָמָם אֲלָיו, לְהַאֲיר בּוֹ בְּמְקוֹמוֹ.

וְאִם יִתְעוֹרֵר אֵיזָה הַתְּעוֹרָרוֹת - יוֹכֵל אַחֲרֵי־כֵן לַעֲלוֹת אֶל 'אוֹר־הַצְּדִיק' לְמְקוֹמוֹ, בְּבַחֲנֵינָה: "אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה" - שְׂזֵה נוֹהֵג בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן. וְהֵבֵן הֵיטֵב.

לז. לקוטי הלכות, חנכה ו, ז - "אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה" (בְּרֵאשִׁית מו, ד). עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'אֲנֹכִי' שֶׁיִּזְכֹּר הָאָדָם בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא: תְּבַת 'אֲנֹכִי', הֵינּוּ: "אֲנֹכִי ה'" (שְׁמוֹת כ, ב), כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם, וְאֵזי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְכוּל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - עַל־יְדֵי שֶׁיִּדְבֵּר הַדְּבִיר בְּאֵמֶת לְפִי מְדַרְגָּתוֹ, וְאֵזי זֶה הַדְּבִיר הָאֵמֶת יֵאִיר לוֹ, כִּי אֵמֶת הוּא אוֹר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ. וְזֵהוּ: "וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה".

לח. לקוטי הלכות, שלוח הקן ה, נג-נד - "אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה" (בְּרֵאשִׁית מו, ד), מוּבָן בְּסַפְרִים (זֵהר שְׁמוֹת טז:): "שְׂבִזָּה הַפְּסוּק מְרַמֵּז כָּל סוּד גְּלוּת יִשְׂרָאֵל!"

וְעַקֵּר הוּא 'גְּלוּת־הַנֶּפֶשׁ', כָּל הָעֲלִיּוֹת וְהַיְרִידוֹת הָעוֹבְרִים עַל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי - שְׂזֵה עַקֵּר סוּד הַגְּלוּת וְהַגְּאֻלָּה, שֶׁהִכָּל בְּבַחֲנֵינָה: "אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה" - שְׂזֵהוּ בְּחִינַת "יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה", כְּמוֹבָא (לְקוּטֵי־מוֹהָרָן ח"א כב).

וְהַעֵקֶר הוּא 'הַתְּחַזְּקוֹת' - שֶׁצְּרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּתַקְוָה הַתְּגַבְּרוֹת מְרִירוֹת הַיְרִידָה, עַד שֶׁנִּדְמָה שֶׁכְּמַעֵט כְּמַעֵט חֲסִי־וְשָׁלוֹם - שֶׁדִּיקָא מִשָּׁם יֵרַחַם עָלָיו הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וַיּוֹשִׁיעוּ וַיִּקְרְבוּ אֲלָיו וְכוּ.

וּלְבָאֵר הַדְּבָר יוֹתֵר: כִּי אֵיתָא: שֶׁיֵּשׁ שֵׁם שִׁיּוּצָא מִפְּסוּק זֶה: "אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה", שֶׁהוּא

אמ"י נצ"א וכו' - כמובא ב'תפלות שבספר שער יציאת השם הקדוש הזה הוא פך: כי בפסוק זה יש שלשים אותיות מן "אנכי" עד "גם עלה", ומחלקים אותם לשלשה חלקים של י' אותיות.

דחינו: א) **"אנכי ארד עמו"** - הוא י' אותיות. ב) **"מצרימה ואנכי"**, עד היו"ד של "ואנכי" - הם י'. ג) **היו"ד של "ואנכי"**, ותבות שלאחריו **"אעלה גם עלה"** - הם י' אותיות.

ומחברין אות אחד מכל חלק וחלק משלשה חלקים הנ"ל, ועל ידי זה יוצא השם הנ"ל. דחינו: האל"ף של **"אנכי"**, והמ"ם של **"מצרימה"**, והיו"ד של **"ואנכי"** הנ"ל - ויוצא השם **אמ"י**. וכן אחר כך: **הנ' של "אנכי"**, והצ' של **"מצרימה"**, והא' של **"אעלה"** - וכן כלם.

ומחברין אות אחד מכל חלק וחלק משלשה חלקים הנ"ל, ועל ידי זה יוצא השם הנ"ל. דחינו: האל"ף של **"אנכי"**, והמ"ם של **"מצרימה"**, והיו"ד של **"ואנכי"** הנ"ל - ויוצא השם **אמ"י**. וכן אחר כך: **הנ' של "אנכי"**, והצ' של **"מצרימה"**, והא' של **"אעלה"** - וכן כלם.

והסדר הוא כך:

- א) **אנכי - ארד - עמו**
- ב) **מצרימה - אנכי**
- ג) **י - אעלה - גם - עלה**

והמשים לב: יוכל להבין מזה רמזים נפלאים לענין הנ"ל - להתחזק תמיד להיות מצפה לישועה גדולה בכל אשר יעבר עליו.

כי יש בפסוק הזה **שלשה חלקים** - שהם בחינת: א) **הירידה לתוך הגלות**. ב) **והגלות בעצמה**. ג) **והעליה מתוך הגלות**.

שהם: א) **"אנכי ארד עמו"** - שהוא בחינת: הירידה לתוך הגלות. וצריכין לידע ולהאמין: שגם בעת הירידה בעצמה, השם יתברך עמו, בבחינת **"אנכי בעצמי בביכול - ארד עמו"**.

ב) ואחר כך החלק השני הוא: **"מצרימה ואנכי"** עד היו"ד - לרמז: על הגלות בעצמה, שהוא בחינת **"מצרימה"**, שכולל כל הגליות.

ג) ותכף כשבאים בתוך הגלות שהוא הירידה - תכף מתחיל העליה, ועל כן נכתב מיד: **"ואנכי אעלה"**. נמצא: ש"אנכי" הראשון, מרמז: על הירידה לתוך הגלות. ו"אנכי" השני, מרמז: על העליה מתוך הגלות.

אך בשעת הגלות והירידה, כשמתחיל צמיחת קרן ישועה שנמשך מבחינת **"ואנכי" השני**, שהוא בחינת העליה, בחינת: **"ואנכי אעלה"** וכו' - אזי הבעל דבר רוצה להתגבר ביותר - בדרך שני אנשים הנלחמים זה בזה, שכשרואה שהאחד מתגבר בנגדו, אזי הוא מתחזק בנגדו בהתגרות והתגברות יותר, כמובא בדברינו כמה פעמים.

וזה עקר תקף מרירת הגלות של עכשו, מחמת שהוא עכשו בעקבות משיחא, והשם יתברך מצפה בכל יום למהר לגאלנו, על כן מתגבר ביותר בכלל ובפרט, בידיע.

וזה מרמז: בסוד השם של הפסוק הנ"ל, שמרמז על כל הגליות וגאלתם בכלל ובפרט בנ"ל - פי החלק השני הוא: **"מצרימה ואנכי"** עד היו"ד האחרונה של **"ואנכי"** - פי **"ואנכי" השני**, הוא בחינת התקנה לישועה, בחינת: **"ואנכי אעלה גם עלה"**.

אך תכף כשמתחיל בתוך הגלות, צמיחת קרן ישועה, שנמשך מן: **"ואנכי השני"** - אזי הסטרא אחרא והבעל דבר מתגברין להעלים גם זאת, ורוצים לתפס גם בחינה זאת לתוך הגלות, בסוד גלות השכינה - שזהו בחינת: **ש'אותיות האמצעיים** הם: **"מצרימה ואנכי"** - פי גלות מצרים שכולל כל הגליות, רוצה להתגבר גם על: **"ואנכי השני"** - להעלים הצמיחת קרן ישועה שנמשך משם.

ומגדל התגברותם מאד מאד עד שמעלימין ומסתירין הכל, היה כמעט אפס תקנה חסוֹשלוֹם - **"לולא ה' עזרתה לנו"**, שכשמתפשטין ביותר על הקדשה, ורוצים להעלים לגמרי וכו', בבחינת (תהלים לו, לב): **"צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו"** - אזי דיקא **"ה' לא יעזבנו בידו"**.

וזה סוד: היו"ד אחרונה של **"ואנכי" השני**, שהוא שיכה ל'חלק השלישי, ומצטרפת לתבות **"אעלה גם עלה"**. לרמז: שכשמתפשטין גם על **"ואנכי" השני**, ורוצים להעלים הצמיחת קרן ישועה הנמשך משם, כדי שישתקעו בגלות חסוֹשלוֹם, אבל השם יתברך לא יעזבנו בידם וכו', ועל ידי זה נתהפך הכל לעליה גדולה. והבן הדבר היטב.

פי אף על פי שמחלקים הפסוק ל'שלשה חלקים' בנ"ל, שהם: א) **הירידה לתוך הגלות**. ב) **והגלות**

בעצמו. ג) והעליה מתוך הגלות. אבל באמת: הכל נכלל בשתי בחינות - פי תקף בשבאים בתוך הגלות - תקף מתחיל צמיחת קרן ישועה, פי מתחיל מיד העליה.

שזהו בחינת 'מלוי פגימת הלבנה', שתקף בשבאה לתכלית המעוט - מתחלת להתמלאות מיד, שזה מרמז על הגאלה מתוך תקף הגלות, פידוע. ובאמת לאמתו הכל אחד - פי הירידה בעצמה, היא העליה, בבחינת: "ירידה תכלית העליה".

פי באמת הכל להפך, פי השם יתברך עמנו תמיד - א) בין בעת הירידה. ב) בין בהגלות בעצמה. ג) בין בעת העליה. כמפרש בפסוק זה בעצמו: "ואנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה".

ואם תדקדק יותר, תראה נפלאות: פי הלא היו"ד של "ואנכי" הנ"ל שמצטרפת לתבת: "אעלה גם עלה", שמשם עקר העליה, פי הוא שעמדה לנו ולאבותינו בגלותנו, שאינה מנחת שתתפשט הסטרא אחרא גם עליה וכו' וכנ"ל - זאת היו"ד בעצמה, מצטרפת בהשם הראשון היוצא מפסוק זה שהוא 'אמ"י' - שהוא האלף של "אנכי" הראשון, והמ"ם של "מצרימה", והיו"ד הזאת הנ"ל, כנ"ל.

נמצא: שגם ב'התחלת הירידה לתוך הגלות, שהוא בחינת: "אנכי ארד עמך". ומ'התחלת הגלות' הראשון בעצמו, שהוא בחינת המ"ם, שהיא אות ראשונה של "מצרימה", שהוא 'התחלת הגלות' - תקף ומיד נצטרף עמו היו"ד הנ"ל, שהיא יו"ד האחרונה של "ואנכי" השני הנ"ל, שמשם התקנה והעליה כנ"ל, ונעשה השם 'אמ"י' כנ"ל.

כל זה להודיע ולהורות: שגם בתחלת הירידה לתוך הגלות, ובהתחלת הגלות - תקף עמדה לנו היו"ד הנ"ל שמשם העליה. והיא בעצמה עמדה לנו בהתחלת הירידה והגלות בעצמה, לשמרנו ולהצילנו שלא נשתקע שם חסיושלום וכו'.

לט. לקוטי הלכות, אשות ד, יג - "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" (בראשית מו, ד). הינו: שדיקא עלידי שתירד ל'מצרים', מקום הקלפות, בחינת 'היכלי'

התמורות, שישראל היו צריכין להיות שם בגלות, כדי לברר הקדשה משם - אזי: "ואנכי אעלה גם עלה" - שאעלה בעליה אחר עליה, עד שתזכה ל'השגת התשעה היכלין' וכו', שמשם נמשך קבלת התורה.

מו. לקוטי הלכות, מתנה ה, יא יד - הפלל: שכל אדם בכל זמן, צריך שיהיה לו פמה וכמה עליות וירידות כל ימי חייו, פי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא, פיאם עלידי ירידה שקדם העליה, פי ה"ירידה היא תכלית העליה", כמובא (לקוטי מו"ק ח"א כב). ומתמת אלו הירידות, הרבה נכשלו ונפלו מאד, פי צריך אז התחזקות גדול וכו'.

וזה בחינת אריכת הגלות של כלל ישראל, פי 'כלל הגלות' הוא בחינת 'ירידה שקדם העליה', בבחינת מה שאמר השם יתברך ליעקב בשהיה צריך לירד למצרים בגלות: "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" (בראשית מו, ד). ובפרט הגלות האחרון הזה, שעליו נאמר: "ותרד פלאים" וכו', וכנ"ל.

וכל זה עובר על כל אחד ואחד בפרטיות! - פי יש מי שאינו מתעורר בכל לעלות מירידתו! ויש שמתעורר קצת! - אף מרובי הירידות שעוברין עליו לטובתו כדי שיעלה מדרגא לדרגא, הרבה נפלו על ידי הירידות, וכמובא מזה.

על כן צריך שתדע: שצריכין התחזקות הרבה ועקשנות גדול בלי שעור! - שפליזה הוא בחינת 'עזות דקדשה', שמקבלין עלידי 'שמחה', שנמשך מבחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז) וכו'.

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (שבת פח): "שהמלאכים אמרו: אשר תנה הודף על השמים" (תהלים ח, ב), שיתן להם את התורה, והשיב להם השם יתברך: למצרים ירדתם? יצר הרע יש ביניכם? וכו'!

כי "גם המלאכים מקדימין נעשה ונשמע" (שבת פח), על כן שאלו: "שיתן להם את התורה!" - פי עקר פלל התורה, הוא בחינת "נעשה ונשמע", נגלה ונסתר - הינו: שעלידי התורה זוכין לעלות מדרגא לדרגא וכו' - על כן ראוי שתנתן להם התורה, כדי שהם יזכו לעלות ל'נעשה ונשמע' גבה מעל גבה וכו', כנ"ל.

והשיב להם השם יתברך: שאי אפשר להם לבוא לזה! - כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא, בייאם על ידי שיהיה ירידה קדם העליה, פי הירידה תכלית העליה. ואתם, מחמת שאין לכם יציר הרע, אין שיה אצלכם ירידה!

וזהו שאמר להם: "למצרים ירדתם?" - ירדתם דיקא! - מרמז: על הירידות שצריכין קדם העליה, שכלם כלולים בבחינת (בראשית מו, ד): "אנכי ארד עמך מצרימה" וכו', שכולל כל הגלויות (בראשית רבה טז, ד) - שהם כלליות הירידות שקדם העלויות.

ומאחר שאין שיה אצלכם ירידות מצרים, כי אין בכם יציר הרע - אינכם יכולים לקבל את התורה, לזכות ל"נעשה ונשמע" הגבה ביותר, שזה עקר 'קבלת התורה' - כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא, בייאם על ידי ירידה שקדם העליה, וכנ"ל.

מא. לקוטי הלכות, אגדה ומציאה ג, יג - ועל פני הכרח יעקב אבינו להורידם למצרים, ומשה רבנו הוציאם - פי ירידת ישראל למצרים, נמשך מבחינת עבור (שערי הכפונות פסח; ועוד), שזהו בחינת יעקב. אבל הירידה הוא בשביל העליה, פי אם אין עבור אין לדה, וכמו שכתוב (בראשית מו, ד): "אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" - פי על ידי זכו אחר כך לנאפה על ידי משה, שהמשיך ונתן לנו את התורה, שזהו בחינת לדה.

"ויוסף ישית ידו על עיניו" (בראשית מו, ד)

מב. ח"א נד, ו - להכניע הכח המדמה, הוא על ידי בחינת יד' וכו', ויד' הינו בחינת שמחה' וכו'. ותקונו הוא יוסף' וכו'. וזה שנאמר בו (בראשית מו, ד): "ויוסף ישית ידו על עיניו" - שעל ידי היד, נשמר העין מ'כח המדמה'.

מג. שיחות הר"ן פו - השושבין מלביש הקיטל לה' חתן' - זה רמז (בראשית מו, ד): "ויוסף ישית ידו על עיניו" - פי יוסף' הוא שושבין, ו'קיטל' הוא בגד מתים'.

"ויבאו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו" (בראשית מו, ו)

מד. ח"א ז, א; ח"א ט, ה - כשפגם אברהם במה אדע" (בראשית טו, ח), ובזה פגם בירשת

ארץ, שהיא בחינת אמונה, בחינת תפלה - היה גלות מצרים'.

ודוקא "יעקב ובניו ירדו מצרים" (יהושע כד, ד) - בהגדה של פסח) - פי הם בחינת שנים עשר נסחאות התפלה (שערי הכפונות, דרושי עלינו לשבח א), והוריד אותם בגלות, ומצרים' הוא הפך הנסים, כמו שכתוב (שמות יד, כז): "ומצרים נסים לקראתו", שאין שם מקום הנסים, ואין שם מקום התפלה, כמו שכתוב (שם ט, כט): "והיה כצאתי את העיר אפרש את כפי".

"וכל הגלויות מכנים בשם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית רבה טז, ד). וכשפוגמין באמונה, בתפלה, בארץ ישראל - יורדין לגלות.

[ב'חיי מוהר"ן ג: באותה העת שאמר תורה ז; ט; וק"ב - ספר: שהיה אצלו בעל שם טוב ז"ל, ואמר לו: "כשפוגמין בארץ ישראל נופלין בגלות", וסימן: "משם רועה אבן ישראל" (בראשית מט, כד). ושאל אותנו לומר לו פרוש על אותו המראה, ולא ידענו להשיבו דבר.

אחר כך הראיתי לו התורה (ק"ב) "צחר תעשה לתבה", וראו והסתכל בה - ענה ואמר: "ומתלמידי יותר מכלם" (תענית ז. מכות י) - כלומר: שעתה הבין על ידי פרוש על המראה הנ"ל.

ואחר כך גמר תורה ז, ושם מדבר מאמונה וארץ ישראל - "כשפוגמין בארץ ישראל, באמונה, יורדין לגלות מצרים!" ושאלתי אותו: "אם זה שיה למראה הנ"ל?" - השיב: "שענין המראה כבר גמר מקדם להשיג הענין בשלמות!"

ואחר כך קבלתי מפניו תורה ט, וגם שם נכלל התורה ק"ב הנ"ל, ושם בסופו מבאר גם כן: "כשפוגמין בארץ ישראל, יורדין לגלות". ושם מבאר בסופו הפסוק: "משם רעה אבן ישראל", על באור הפסוק (שמות טו, ה): "ירדו במצולות כמו אבן". - ועתה יכולים להבין מעט, פרוש המראה הנ"ל.

מה. שיחות הר"ן פה - פשרואה אדם נסיעה לפניו, אין לו להתעקש למנע מזה לישב בביתו דוקא, כי בכל מקום שנוסע לשם, מתקן שם איזה דבר, רק שיזהר להיות שמור מן העברה חסו שלום, אפלו איש פשוט לגמרי'.

פי בודאי איש ישראלי, אפלו הפחות שבפחותים, על כל פנים הוא עושה כמה דברים שבקדשה בכל מקום אשר הוא שם. ועל פני בודאי האדם מברח מן השמים להיות שם באותו מקום דוקא, כדי שיתקן שם מה שהוא דיקא צריך לתקן שם.

על פני הוא טובה לפניו מה שנוזמן לו נסיעה לשם, פי אולי יהיה מברח לבוא לשם

בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרֹזֶל, וּבָמֹז שֶׁאִמְרוּ רַז"ל עַל 'יעקב אבינו' (שבת פט:): **"ראוי היה יעקב לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא וכו'".**

כְּמוֹכֵן הוּא בְּכָל אָדָם - שֶׁהוּא טוֹבָה לְפָנָיו מֵה שֶׁמִּזְדַּמֵּן לוֹ נְסִיעָה לְשָׁם - כִּי בְּלֹא זֶה, אוֹלַי הָיָה מִכְרַח לִירֵד לְשָׁם בְּשִׁלְשָׁלוֹת וְכוּ, חֲסִד וְשָׁלוֹם.

"כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הִבָּאָה מִצְרִימָה שִׁבְעִים"

(בראשית מז, כז) - ענין 'שבעים נפש'

מִזֶּה ח"א לו, א"ב - זֶהוּ כָּלֵל: כִּי 'כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, מִשְׂרַשׁ בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, וְשִׁבְעִים נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, מִשְׂרָשִׁים בְּשִׁבְעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה.

וְזֶה לְעֵמֶת זֶה עֲשֵׂה הַאֲלֻכִים" (קהלת ז, יד) - שֶׁכִּנְגַד 'שִׁבְעִים נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, הֵם 'שִׁבְעִים לְשׁוֹן, שֶׁכָּל לְשׁוֹן וְלְשׁוֹן יֵשׁ לָהּ מִדָּה רַעָה בְּפִנְיֵעֲצָמָה, מֵה שֶׁאֵין בְּחִבְרָתָהּ, וּמִחֲמַת הַמִּדּוֹת הָאֵלוֹ הֵם מִרְחָקִים מ'שִׁבְעִים פָּנִים' שֶׁל תּוֹרָה.

וּבִקְשָׁה "נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב" בָּאָה בְּגִלּוֹת תַּחַת יַד 'שִׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת, הֵינּוּ: בְּמִדּוֹתֵיהֶם הָרָעִים' - אֲזִי הִיא רֵאמַת 'שִׁבְעִין קַלִּין, כִּיּוֹלָדֵת שֶׁקֵּדֶם הַלְּדָה "שִׁצּוּעַקַת שִׁבְעִין קַלִּין" (זהר פנחס רמט:).

וְזֶהוּ כָּלֵל: שֶׁ'כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, קֵדֶם שֵׁישׁ לָהּ הַתְּגַלּוֹת בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדָה, אֲזִי מִנְסִין וּמִצְרָפִים אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּגִלּוֹת שֶׁל 'שִׁבְעִים לְשׁוֹן, הֵינּוּ: בְּתַאוּתֵיהֶן. וּבִקְשָׁהּ בָּאָה בְּמִדּוֹתֵיהֶן בְּגִלּוֹת, אֲזִי רֵאמַת 'שִׁבְעִין קַלִּין.

כִּי הַתְּגַלּוֹת הִיא בְּחִינַת 'לְדָה' וְכוּ. כִּי ה'קִלְפָה' קִדְמָה ל'פְרִי, וּמִי שֶׁרוּצָה לְאֹכַל ה'פְרִי, צָרִיךְ לְשַׁבֵּר מִקֵּדֶם ה'קִלְפָה'. לָכֵן קֵדֶם הַתְּגַלּוֹת, מִכְרַח הַנֶּפֶשׁ לְבוֹא בְּגִלּוֹת, הֵינּוּ בְּמִדּוֹתֵיהֶם, כְּדִי לְשַׁבֵּר, וּלְבוֹא אַחֲרֵיכֶן ל'הַתְּגַלּוֹת.

וְדַע: שֶׁ'כָּלֵלוֹת שֶׁל שִׁבְעִים לְשׁוֹן, שֶׁל מִדּוֹתֵיהֶן הָרָעוֹת הַלְּלוֹ, הִיא 'תַּאוּת נֶאֱוָד'. וְהוּא 'תַּקּוּד' הַכְּלָלִי - מִי שֶׁמִּשְׁבֵּר הַתַּאוּהַ הַזֹּאת, אֲזִי בָקֵל יָכוֹל לְשַׁבֵּר כָּל הַתַּאוּוֹת.

מִזֶּה ח"א קפא - 'יעקב' הוּא בְּחִינַת ה'כְּבוֹד' - כִּי הוּא בְּחִינַת ה'נֶפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית מז, כז): **"כָּל הַנֶּפֶשׁ הִבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב."**

מִזֶּה ח"ב ח, ה - עַל־יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַכְּבוֹד, בָּא ה'הַתְּפַשְׁטוֹת הַנְּבוּאָה'. כִּי ה'נְבוּאָה' בָּאָה מִבְּחִינַת 'שְׂרָשֵׁי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שִׁבְעִים נֶפֶשׁ, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים י, כב): **"בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יִרְדּוּ אֲבוֹתֶיךָ"**, רֵאשִׁי-תְּבוֹת 'נְבִי"א'. וְשְׂרַשׁ הַנִּפְשׁוֹת הִיא בְּחִינַת 'כְּבוֹד' וְכוּ.

מִט. שיחות שאחרי ספורי מעשיות - דַּע: שֵׁישׁ 'שְׁנֵי מִינֵי פְלִטִין' שְׂדוּמִין זֶה לָזֶה. בְּאֶחָד דֵּר 'מְלֶךְ, וּבַהֲשֵׁנִי דֵּר 'עַבְד'. וּבּוֹדָאֵי בְּאֵמַת הוּא חֲלוּק גְּדוּל בֵּינֵם. רַק אַף־עַל־פִּי־כֵן אֲפָשֵׁר לְטַעוֹת בֵּינֵיהֶם.

כִּי יֵשׁ 'קֶשֶׁר' שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּפְלִטִין'. כִּי מִתְקַשְּׂרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'סוּד'. וְאַחֲרֵי־כֵן נַעֲשֶׂה 'אֶהֱל', עַד שֶׁנִּבְנְהָ מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר'.

וְזֶה ה'מְדוּר', הוּא 'מְדוּר' ל'אֵמַת'. וּכְשֶׁצְּרִיכִין לְבַקֵּשׁ 'אֵמַת', מוּצָאִין שָׁם בְּאוֹתוֹ ה'מְדוּר'. הֵינּוּ: בְּתוֹךְ ה'קֶשֶׁר שֶׁל הַנִּפְשׁוֹת הַנִּלְכָּל, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה 'מְדוּר' ל'ה'אֵמַת'.

וְזֶה בְּחִינַת (בראשית מז, כז): **"כָּל הַנֶּפֶשׁ הִבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב"** - הֵינּוּ: שֶׁמֵּה'נִפְשׁוֹת, נַעֲשֶׂה 'בֵּית יַעֲקֹב', הֵינּוּ: 'בֵּית מְדוּר' ל'אֵמַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יעקב'. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה כ, ז): **"תִּתֵּן אֵמַת לְיעֲקֹב."**

אֲבָל דַּע: שֵׁישׁ כְּנֻגָה זֶה 'קֶשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים, שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין יַחַד הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר לְשֶׁקֶר'.

וְעַל־זֶה הַזְּהִיר הַנְּבִיא (ישעיה ח, יב): **"לֹא תִאמְרוּן קֶשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר הָעָם הַזֶּה קֶשֶׁר" -** כִּי "קֶשֶׁר רְשָׁעִים אֵינוֹ מִן הַמְּנִין" (סנהדרין כו, וְכוּ).

"וַיִּנְלֶכֶל יוֹסֵף אֶת אָבִיו, וְאֶת אַחֲיו, וְאֶת

כָּל בֵּית אָבִיו, לָחֵם לְפִי הַטֶּף" (בראשית מז, יב)

ג. ח"א ג, א"ב ג"ד - עֵקֶר כְּלִי־זֵינוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, הוּא ה'תְּפִלָּה'. וְזֶה ה'כְּלִי־זֵינוֹ' צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'יוֹסֵף', הֵינּוּ: 'שְׁמִירַת־הַבְּרִית' וְכוּ.

וּמִי שֶׁזָּכָה ל'הַרְבֵּה' הַזֶּה - צָרִיךְ לִידַע: אֵיךְ לְלַחֵם עִם ה'הַרְבֵּה, שֶׁלֹּא יֵטֵה אוֹתָהּ לְיָמִין אוֹ לְשִׁמְאֹל וְכוּ, וְזֶה אֵי־אֲפָשֵׁר אֲלֵא עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'מִשְׁפָּט'.

וְעַל־יְדֵי 'צְדָקָה', אוֹחֲזִין בְּמִדַּת ה'מִשְׁפָּט' וְכוּ - כִּי 'צְדָקָה' הוּא עַל־יְדֵי 'מִשְׁפָּט', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים עה, ח): **"אֲלֻכִים שִׁפְטוּ, זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים" -**

"שמוריש לזה, ומעשיר לזה" (שמות רבה לא, יד; במדבר רבה כב, ז). **"זה ישפיל"**, שמחסר ממונו. **"זה ירים"**, שמעשיר לעני.

וזה שאמרו חז"ל (בבא בתרא קכג): **"למה נתן יעקב את הבכורה ליוסף, בשביל שכלכל אותו. משל לבעל הבית שגדל יתום בתוך ביתו וכו'"** - כמו שכתוב (בראשית מז, יב): **"ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו לחם לפי הטף"**. כמו (יחזקאל כא, ב): **"הטף אל דרום"** - לשון דבור.

"לפי הטף" - היינו: **"שהיה שגורה תפלתו ב'פיו"** (ברכות פ"ד מ"ג) - **עלידי הצדקה**.

ועלידי הצדקה שעשה - נתן לו יעקב שהוא בחינת משפט, את הבכורה שהוא בחינת תפלה, כמו שכתוב (בראשית מח, כב): **"ואני נתתי לך שכר"**. **"אני"** דיקא, שהוא בחינת משפט.

"ותן זרע ונחיה" (בראשית מז, יט)

נא. ח"א לט - כשמשרין את הערלה, אזי נתגלה ברית שלום. [יוסף הצדיק היה בחינת ברית שלום, זהר מקץ קצו: - ועין ב'המפתח' לפרשת פנחס על הפסוק (במדבר כה, יב): **"הני נתן לו את בריתי שלום"**].

וכשיש שלום למטה, יש לו שלום למעלה במרומו. וכשיש שלום למעלה, אזי נתגלה ונתרבה שבע גדול בעולם, כמו שכתוב גבי יוסף (בראשית מז, יט): **"תן זרע ונחיה"**.

"הא לכם זרע" (בראשית מז, כג)

נב. ח"א נג - עקר הולדה תלוי בה"א, בבחינת (בראשית מז, כג): **"הא לכם זרע"**. **"ואברהם ושרה לא הולידו, עד שהגיעו לה"א הזאת"** (בראשית רבה מד, י; קהלת רבה ה, ד; פסיקתא רבתי מג).

פי עקר הולדה, עלידי הדעת, בבחינת (שם ד, כה): "וידע אדם וכו', וקטן אינו מוליד" (סנהדרין סח:). - ועקר הדעת, הינו: שישתמש בדעתו, שיוציא שכלו מנח אל הפעל.

ומי שהוא שלם בדעתו, שיוציא אותו מנח אל הפעל, והשיג בדעתו מה שאפשר לדעת האדם להשיג בדעתו - אזי הוא קרוב לדעת הקדושי ברוך הוא. ואין חלוק בין דעת האדם לדעת השם יתברך, אלא ה' דברים, פמוכא (עין בפנים). ואז דעתו יונק מדעת השם יתברך, שהיא בחינת ה"א' - ואז מוליד.

ולחשלים את דעתו שיהא שלם בדעת - אי אפשר אלא עלידי עסק שעוסק עם בני אדם לקרבם לעבודת השם יתברך וכו'. ובשביל זה: **"תלמידים נקראים בנים"** (ספרי פרשת ואתחננו), **פי עלידם בא הולדה**.

ובשביל זה: **אברהם ושרה טרחו עצמן לגיר גרים!** - **פי עלידי זה השלימו דעתם, ונתקרבו לה"א הזאת, הינו: לדעת השם יתברך! וזכו לבנים וכו'!**

אבל מי שאין שלם בדעתו, והוא רחוק מדעת האדם, כל שכן מדעת השם יתברך, שהוא בחינת ה"א' - אזי הוא קטן, ואין מוליד.

נג. ח"א נז, וז"ח - עלידי הצום, אויביו נופלים לפניו! - ודע: **שלבטל ולהכניע האויבים, די הצום או אכילת שבת לבד. אבל לרב השלום, צריך גם להרבות בצדקה**.

ודע: **שיש חלוק בין השלום של התענית של חל' - שאין לו בחינת דבור וכו', ובין השלום של ענג שבת - שגשג השלום הדבור לשלום**.

וזהו החלוק: **שבחינת שלום שיש לו פה, הוא במעלה על שלום שאין לו פה, כמו מעלת מדבר על חי. פי החיות הם חיים כמו בני אדם, אבל האדם יש לו מעלה, שיש לו כח הדברי**.

וזהו החלוק בין חמץ למצה - ש"החלוק הוא בין חי"ת לה"א" (זהר פנחס רנב). **חמץ הוא בחינת, זה בחינת שלום שאין לו פה, בחינת חי' - שאין לו כח הדברי, כמו חיות השדה, בחינת איוב ה, כג): "וחית השדה השלמה לך". ומצה היא ב"ה"א, זה בחינת ה' מוצאות הפה' - בחינת כח הדברי**.

וזה בחינת (בראשית מז, כג): **"הא לכם זרע"**, בחינת (הושע י, יב): **"זרעו לכם לצדקה"**, בחינת: (ישעיה לב, יז): **"מעשה הצדקה שלום"**.

נד. ח"א צז - השפע נקראת ה', כמו שכתוב (בראשית מז, כג): **"הא לכם זרע"**.

נה. ח"ב פא - **"מי שאין לו בנים, ישמה את אשתו בדבר מצוה"** (בבא בתרא י:). **פי אשה נקראת רגל, כמו שכתוב (שמואל"א ב, ט): "רגלי חסידיו ישמר"**. נמצא: שעלידי השמחה - הוא מעלה ומקשר אותה לבחינת צדק, הנקרא ה"א, ושם עקר הזרע, כמו שכתוב (בראשית מז, כג): **"הא לכם זרע"**. גם **"ברא ברעא דאבוה"** (ערובין ע:).

"ויאמרו החיתנו" (בראשית מז, כה)

"חיתנו" אין פתיב פאן, אלא 'החיתנו' - נתת לנו 'חיים' בעולם הזה, ו'חיים' בעולם הבא" (בראשית דרבה צו)
[הענין שכלם מקבלין חיות מן הצדיק אפלו הרחוקים ואמות העולם - והענין להגיד "החיתנו" להצדיק]

נו. ח"א ת, ב - אך מאין מקבלין ה'רוח חיים' -?
דע: שעקר ה'רוח חיים' מקבלין מ'הצדיק והרב שבדור' - פי ה'צדיק' ממשיך ומשלים ה'רוח חיים' של כל אחד ואחד.

נז. ח"א רנד - אפלו הרחוקים מן הצדיק, הם מקבלין חיות והארה מן הצדיק וכו'.

נח. ח"ב עח - דע: פי כל אלו ה'פשוטים', דהינו זה הלמדן בשעה שבטל מן התורה, שאז הוא איש פשוט, וכן יש איש פשוט ממש שאינו למדן בכל ואף על פי כן הוא איש פשוט וירא שמים, ובודאי מקבל חיות מן התורה, וכן אפלו הנמוכים למטה יותר, ואפלו 'אמות העולם' - גם הם מקבלין בודאי גם כן חיות מן התורה.

ובכל אלו ה'פשוטים' - צריכין שיהיה עליהם איש פשוט גדול, שכלם יקבלו על ידו חיות. פי כל ה'פשוטים' הנ"ל, כלם צריכין לקבל איזה חיות מהתורה, שהיא עקר החיים, כמו שכתוב: "פי הוא חייך וארץ ימיה" (דברים ל, ט).

ובאמת הם רחוקים מהתורה, פי הם אנשים פשוטים (שקורין פראסטאקס) - עליהן צריכין שיהיה עליהם איש פשוט גדול, שעל ידו הם מקבלין חיות מהתורה.

ועל פן מברה הצדיק הגדול לירד ולכל לתוך 'פשיטות', ולהיות איש פשוט ממש איזה עת - פי על ידי זה הוא מחיה את כל הפשוטים הנ"ל, יהיה מי שיהיה, ואפלו אמות העולם! - פי הוא מחיה עצמו בבחינת התורה הנעלמת בעשרה מאמרות, המלבשין בתוך העולם, וממנו מקבלין חיות כל הפשוטים הנ"ל.

ובכל אחד כפי קרובו יותר אל הקדשה ואל הצדיק הנ"ל - פן הוא מקבל ממנו חיות גבוה יותר.

והכלל: פי אסור ליאש עצמו! - פי אפלו מי שהוא איש פשוט ואינו יכול ללמד בכלל, או שהוא במקום שאי אפשר לו ללמד וכיוצא בזה - אף על פי כן גם בעת פשיטותו צריך להחזיק עצמו ביראת השם ובעבודה פשוטה לפי בחינתו - פי גם אז הוא מקבל

חיות מהתורה כנ"ל, על ידי איש פשוט הגדול הינו הצדיק הגדול, שהוא לפעמים איש פשוט, שהוא מחיה את כלם כנ"ל וכו'.

נט. ימי מוהרנ"ת ח"א ה - וכל ימי חיי הקדושים הינו רגילים תמיד לומר: "אשרי עבדיך, ואשרי אנשיך העומדים לפניך, השומעים את הכמתך" (מלכים א י, ח), אשרינו שזכינו לזה, זה חלקנו מכל עמלנו!

ס. עלים לתרופה, מכתב מוהרנ"ת ז"ל לרבנו ז"ל - "ואין לנו לינק ולשאב שפע ולקבל חיות, פיראם על ידי אדוננו מורנו ורבנו, הוא חיינו וארץ ימינו".

לקוטי תפלות לכרשת ויגש

[א] לקוטי תפלות ח"ב יב

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב יב, איה מקום כבודו - לעיל אות לד)

"אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה"
(בראשית מז, ד) - ענין 'ירידה תכלית העליה'

רבנו של עולם, רבנו של עולם, עיני תלויות לך, עיני צופיות אליך. פי אתה יודע האמת, עצם הרחמנות שעלי עד אין סוף ואין תכלית. זכני, עזרני, שאזכה לבקש ולחפש את כבודך באמת, עד שאמצאך באמת.

חנני חנני, כשם שגברו רחמיך עלינו, והודעתנו מרחוק תורה הגבוהה הזאת: שיכולין למצא אותך אפלו בתכלית תכלית הירידה, על ידי החפוש והבקשה: איה! - איה איפוא הוא! - איה קדשתי! - איה טהרתי! - איה נפשי ורוחי ונשמתי! - "איה ה' אלקי אבותינו המעלה אותנו מארץ מצרים" מערות הארץ! - איה המעלה אותנו מים! - איה מקום כבודו! - שעל ידי זה זוכין שתהיה הירידה תכלית העליה.

פן ברחמיך הרבים, תעזרנו ותזכנו, שנזכה לקיים את כל דברי התורה הזאת באמת, פרצונך וכרצון צדיקיך האמתיים שגלו זאת התורה הגנוזה בעולם! - באפן שנזכה למצא אותך באמת תמיד, ותהיה הירידה תכלית העליה.

ואזכה לצאת ולעלות מהרה, מכל המקומות המטנפים שנפלתי בהם בעונותי הרבים, ולעלות בתכלית העליה, ולשוב בתשובה שלמה לפניך, באמת ובלב שלם, פרצונך הטוב. ואזכה להתקרב לכבודך הגדול והקדוש.